

Beszámoló (2022)

Kutatás

Az OTKA-pályázat kutatócsapata 2022. januárjától többé-kevésbé rendszeresen tartott megbeszéléseket. Az őszi félévben a találkozók havonta történtek, ezek során Grosch Nándor és Oblath Márton tanulmányát beszéltük meg. Az évről szóló találkozónkat, amely egyben a Replika 124. számának (Replika 2022), azon belül pedig a kutatóközpontban készült öt eredeti tanulmányból és két fordításból álló „Részvételi film” című tematikus blokknak a bemutatója volt, a Gólya Szövetkezet fogadta be 2022. december 16-án. (Minor Média 2022) A Sándor Flóra Anna mesterszakos hallgató moderálásával zajló kerekasztal-beszélgetésen a szerzők mellett Pataki György akciókutató, közgazdász és Lajos Veronika kulturális antropológus is részt vett. A pécsi Szabadkikötőben tartott bemutatót a Magyar Filmtudományi Társaság szervezte, a kerekasztal-beszélgetést, amelyen Gács Anna, Müllner András és Rumann Gábor vettek részt, Simor Kamilla filmtörténész vezette. A Replika társadalomtudományi folyóirat részvételi mozgóképes filmről szóló tanulmányait a Minor Média Elméleti Munkacsoport tagjai írták, illetve fordították. A Replikában közölt eredeti tanulmányokból (a megfelelő változtatásokkal) egy angol nyelvű válogatás szerkesztése kezdődött meg a Film and Media Studies című folyóirat számára, amely tematikus szám előreláthatólag 2023 első felében jelenik meg. (A tanulmányokat, a megjelenteken kívül további kettővel kiegészítve, Orbán Katalin fordította angolra 2022 őszén.)

A pályázatban résztvevő kutatók 2022-ben is több konferencián adtak elő (Háború, agresszió, konfliktus; Tér és állam; Legyél a padtársam; 10 éves a Lippa Balázs Roma Szakkollégium stb.), különböző tanulmánykötetekben publikáltak (Hermann et al. 2022 stb.), workshopokon vettek részt (How to Involve Young People...; Pamela Richardson webináriuma) és tudománynépszerűsítő tevékenységet folytattak. (Tóth-Gyollai 2022, Szabadhegyi és Müllner 2022) Ezek a tevékenységek, és főként a magyar és angol nyelvű publikációkkal való munka háttérbe szorított más feladatokat, köztük a részvételi filmes interjúkat tartalmazó kötet szerkesztését, amelyet 2022 végére terveztünk befejezni, de ez a projekt 2023-ra tolódott. A fentiekkel párhuzamosan folyamatosan zajlott a könyvbeszerzés, a szakirodalomgyűjtés és -olvasás, a részvételi filmről szóló elméleti és gyakorlati munkák feldolgozása – az ezzel kapcsolatos információk megjelennek majd a Minor Média/Kultúra Kutatóközpont honlapján, annak Tudástár menüjében és blogján. Örömteli hír, hogy 2022-ben a Minor Média/Kultúra Kutatóközpont bekerült az „ELTE Tudomány – Innováció” című kiadványába.

Oktatás

Mielőtt felsorolnánk a részvételi filmmel kapcsolatos kurzusokat, kiemelendő az ELTE-n a közelmúltban akkreditált, így a Média Tanszék oktatási portfóliójának részeként hivatalosan is hirdethető, 2023 szeptemberétől induló új képzés, a „Részvételi médiakultúra” alapszakos specializáció, amely a jelen pályázatban folyó kutatásra épül. (Lásd az ELTE Szenátusának 2022. november 14-i határozatát) A továbbiakban azokat a kutatással kapcsolatos kurzusokat soroljuk fel, amelyeket a 2022-es naptári évben indítottunk. 2022 tavaszi félév:

Romakép Műhely (Müllner András, lásd Romakép Műhely 2022), Mozgóképes részvételi kultúra (Müllner András), A részvételi videó: műfajismeret és műhelygyakorlat (Haragonics Sára), Kulturális gyakorlatok (Müllner András), A részvételi videó: műfajismeret és műhelygyakorlat (Haragonics Sára). Az emberi jogi dokumentumfilm és dokumentumfilmfesztivál – műfajismeret-műhelygyakorlat páros óra (oktató: Müllner András). Mozgóképes részvételi kultúra: a speciális kurzust 13-an vették fel. A Romakép Műhely című egyetemi kurzust és nyitott filmprogramot, amely a 2022-es évadban is kínált részvételi tematikát, idén 40-en végezték el, ami az elmúlt évek átlagos létszámának kétszerese-háromszorosa. Haragonics Sára munkába állása óta minden félévben egy dupla órát tart, ennek során a részvételi videó elméleti és gyakorlati aspektusaiba vezeti be a hallgatóit. Az óra azért is érdemel kiemelt figyelmet, mert tanszékek közötti kollaboráció keretében valósult meg, amennyiben közönségét a Média és a Film Tanszékek (a kommunikáció- és médiatudomány alapszak, valamint a 2020 őszén indult filmkészítő alapszak) hallgatói adják fele-fele arányban (16 fő összlétszámmal). Az emberi jogi filmfesztivállal kapcsolatos órát 19-en végezték el, a Kulturális gyakorlatok szemináriumot pedig (amelyen a Replika részvételi film-számának tanulmányait dolgoztuk fel a hallgatókkal) tízen. Mindeközben a Pécsi Tudományegyetemen Rumann Gábor tartott szakmódszertan kurzust a részvételi filmezésről mint oktatási módszerről médiatanár-szakos hallgatók számára. Ugyanő Erdős Márta intézetvezető felkérésére előadást és filmes workshopot tartott indonéz vendéghallgatóknak a Közösségi és Szociális Munka Tanszéken 2022. november 24-én.

Workshopok

2022 egyik legfontosabb eseménye a Dunaszekcső-Tomor tábori filmek vetítése Szendrőn (az Abakusz Iskolában) és Tomoron, február 25-én. Haragonics Sára folyamatosan tart részvételi videós gyakorlatokat dupla szemináriuma hallgatóinak, így azok mintegy „élőben”, felsőtagozatos vagy középiskolás fiatalokat tanítva sajátítják el a részvételi videós módszereket. Egyik állandó partnernünk a „jövőkép_2021” projekt, amely a részvételi akciókutatás és a részvételi művészet eszközeivel keresi a Baranya megyei Siklósbodony lakosaival a fenntartható gazdálkodás és a társadalmi integráció helyi megoldásait. Partnerek: Siklósbodonyért Egyesület, Parforum Nonprofit Kft (a SajatSzinhasz.org program keretében), ESSRG Kft (a YOUCount, YOUCOUNT - EMPOWERING YOUTH AND COCREATING SOCIAL INNOVATIONS AND POLICYMAKING THROUGH YOUTH-FOCUSED CITIZEN SOCIAL SCIENCE program keretében). (Ez az együttműködés a kutatók közti átfedésnek köszönhető, hiszen a „jövőkép_2021” vezető kutatója Oblath Márton, aki a Minor Média tagja is.) Ezen kívül 2022-ben több hétvégi filmes workshopot tartottak az egyetemisták Haragonics Sári vezetésével, ahol egy-két perces játékos klipeket, riportokat forgattak, valamint interjúztak egymással. Helyszínek: Kémes, Őrmező, Sárosd, Székelyudvarhely, Hódmezővásárhely (Ötletfa Tanoda). Haragonics tanítványai önállóan is facilitálnak részvételi videós foglalkozásokat: Bozsó Ágnes mesterszakos szakdolgozatának részeként a Gandhi Gimnáziumban tart 2022 szeptembere és 2023 januárja között heti rendszerességgel filmes órát 6-8 gimnazistának, Albert Virág pedig előreláthatóan 2023 januárjától a budapesti Keszyűgyárban vezet filmes workshopot.

Pályázatok

2022-ben több nagyobb pályázat előkészítésében vettünk részt (CHARM-EU, Nordic Anthropological Film Festival). Az év során két nagy pályázatot nyújtottunk be több millió forint támogatás megszerzése céljából, hogy a nyári filmes tábor résztvevőinek szállására, utazására és étkeztetésére megfelelő költségkeretet biztosítsunk. A Nemzeti Filmintézethez és a Nemzeti Kulturális Alaphoz beadott pályázatainkat érdemi és tartalmi indoklás nélkül utasították el a pályázatok kiírói. A sikeres 2021-es utáni évben így nem tudtuk megszervezni a következő nyári tábort, jelenleg a 2023-as tábor költségeinek az előteremtésén dolgozunk. A jelen beszámoló egy részletesebb változata 2022 január elejétől elérhető lesz a kutatóközpont honlapján.

A pályázat adminisztratív ügyeit 2022-ben is Müllner András és Varga Krisztina intézték.

Hivatkozások

Müllner András (2022): Minor Média/Kultúra Kutatóközpont, in *ELTE Tudomány – Innováció*, ELTE Innovációs Központ – Eötvös Kiadó, 2022.

ELTE Szenátusa (2022): Határozat kommunikáció és médiatudomány alapképzési szakon részvételi médiakultúra specializáció létesítéséről (CCXXIV/2022.)

<https://www.elte.hu/dokumentumok/szenatus2022>

Haragonics Sári (2022): Átadtuk a kontrollt! Minor Média-blog,

<http://minormedia.hu/atadtuk-a-kontrollt/>

Hermann Veronika, Gács Anna, Hamp Gábor, Bárány Tibor (szerk.) (2022): *Tudástermelők, kapuőrök és véleményvezérek. Szakértelem a digitális nyilvánosságban*, Budapest, Typotex Kiadó

Minor Média/Kultúra Kutatóközpont (Facebook-profil) (2022): Replika-lapszámbejelentő, 2022. december 16. <https://www.facebook.com/events/499972645499459/>

Müllner András (szerk.) (2022): Részvételi film c. blokk, Replika 124, 7-154.

<https://www.replika.hu/replika/124>

Romakép Műhely (2022): Oslótól a Keleti pályaudvarig. A liminalitás médiaképei.

<http://romakepмуhely.hu/>

Szabadhegyi Zita - Müllner András: Részvételi videó a múzeumban. Képzés az "Élő történelem - másként" c. sorozat keretében, a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumban, 2022. szeptember 15. <https://mokk.skanzen.hu/20211209elo-tortenelem> (A tananyag várható megjelenése: 2023)

Tóth-Gyollai Orsolya (2022): „Azt próbáljuk megérteni, hogyan lehet ezt másképp csinálni” – interjú Müllner Andrással, az ELTE Média oktatójával, május 16.

<http://media.elte.hu/blog/2022/05/16/interju-mullner-andrassal-az-elte-media->

[oktatojaval/?fbclid=IwAR1QEnc_VU5NjllR-XXUHYVcQQ5PoBu_bBXqjRgs6OnmVJH2icpjr50mHMY](https://www.facebook.com/events/s/online-how-to-involve-young-pe/885798209069787/)

Konferenciák, workshopok

How to Involve Young People in Central Europe to Take Part in Positive Environmental Change?, 2022. november 21-22. <https://www.facebook.com/events/s/online-how-to-involve-young-pe/885798209069787/>

Pamela Richardson webinárium: The decolonizing potential and pitfalls of participatory video as a research tool <https://ciac.pt/news/ciac-webinars-26/17813>

Háború, agresszió, konfliktus. Mozgóképi reprezentációk és gyakorlatok. A Magyar Filmtudományi Társaság éves konferenciája, MOME, 2022. november 4-5. (5. Szekció: Az érintettségre alapozott közösségi/részvételi dokumentum- és játékfilmkészítés hagyománya, típusai, módszertana a konfliktusok és hatalmi aszimmetriák ábrázolásában) <https://www.filmtudomanyitarsasag.hu/konferencia/haboru-agresszio-konfliktus-mozgokepi-reprezentaciok-es-gyakorlatok/>

Tér és állam. A Magyar Regionális Tudományi Társaság vándorgyűlése, MKE, 2022. október 6. <http://www.mrtt.hu/vandorgyules2022budapest.html> (17. szekció: Felsőoktatás és kutatás a társadalmi igazságosság és környezeti fenntarthatóság érdekében. Szervező: Málóvics György)